

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Fax: (+ 47) 73 84 16 41
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748

Olje- og energidepartementet att. Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Deres ref.:	Deres kontaktperson:	Vår ref.:	Vår kontaktperson:	Dato:
200708130-14 kte/lhb	Lars Håkon Bjugan	2008/76-2/420.2	A. O. Folkestad	21.08 2008

Haram Kraft AS / Søknad om konsesjon for Haram Vindpark med tilhørende infrastruktur. Klage på konsesjonsvedtak.

Vi viser til e-post fra NVE datert 09.07.2008 med utsatt høringsfrist, og til vår e-post datert 15.08.2008 der vi meddelte at vi benytter oss av retten til å klage.

Videre viser vi til deres brev av 24.06.2008 om konsesjonsvedtak for ovenfor nevnte vindkraftverk i Haram kommune, Møre og Romsdal og til konsesjonsdokumentet og begrunnelsen for vedtak. Under henvisning til Forvaltningslovens kap. VI vil Norsk Ornitologisk Forening med dette benytte seg av sin adgang til å påklage vedtaket til Olje- og energidepartementet. Vår begrunnelse er som følger:

- 1. Haram vindkraftverk ligger omgitt av og grenser dels opp mot områder som er dokumentert å ha spesielt høy verneverdi. Fem områder er fredet med hjemmel i Naturvernloven og ytterligere fem andre er aktuelle for vern.*
- 2. Vindkraftverket grenser inntil naturverdier som det er en nasjonal målsetting å ivareta og skjerme mot negativ utvikling innen år 2010.*
- 3. Vindkraftverket grenser inntil og er omgitt av viktige hekkeområder for sjøfugl og rovfugl, begge fuglegrupper med meget lav toleranse for økt voksendødelighet og som har vært gjennom perioder med redusert*

ungeproduksjon.

- 4. Vindkraftverket på Haramsfjellet vil, sammen med konsesjonsgitte Havsul I dekke et tverrsnitt på ca. 10 kilometer av den passasjen mellom åpent hav og fastlandsfjella (strandflatelandskapet) som har noe av det mest konsentrerte trekket av fugl langs norskekysten.*
- 5. Vindkraftverket på Haramsfjellet bryter med det som internasjonalt har vært poengtert som det første og viktigste tiltak for å unngå store, negative følger av vindkraftutbygging, nemlig å unngå samlokalisering mellom vindkraftverk og områder med stor verdi for og stor aktivitet av fugl.*

Vi vil utdype dette med følgende:

- Som det også framgår av underlagsrapporter til konsekvensutredningen og som framgår av NVE sin oppsummering og vurdering i forbindelse med vedtak i konsesjonsbehandlingen, ligger vindkraftverket i et kystlandskap med store naturverdier, enklest illustrert ved at fem områder i dette øylandskapet er fredet med hjemmel i Naturvernloven, tre områder er med i forslag til verneplan og to er aktuelle for framtidige verneplaner. I alt er 12 delområder vurderte som verneverdige etter Naturvernloven. Dette gjelder et bredt spekter av fagtemaer, men verdien for fuglelivet gjennom hele året er særlig framtreddende, og for NOF er det naturlig å bygge vår klage på dette.
- De tilgrensende fjellssidene er hekkeområder for et bredt utvalg av fuglearter, hvor det må sette søkelys spesielt på to grupper: Sjøfugl og rovfugl. Begge gruppene har vært gjennom perioder med store bestandsproblemer, og begge gruppene hører med til de som er karakterisert ved lav voksendødelighet og lav ungeproduksjon. Gjennom de siste 30-35 år har sjøfuglene vært gjennom en problemperiode med svikt i hekkingen, og med sterke bestandsreduksjoner som følge. For tiden er situasjonen kritisk for en rekke av de aktuelle artene. Bestandenes eksistens har vært og er avhengig av at voksendødeligheten gjennomgående ikke har vært negativt påvirket. For rovfuglene var bestandssituasjonen fram til 1970-tallet kritisk som følge av etterstrebelser (dels miljøgifter) og derav følgende unaturlig høy voksendødelighet kombinert med lav ungeproduksjon. Fra 1970 og fram til i dag har bestandssituasjonen vært positiv som direkte følge av forvaltningstiltak (fredning), men for enkelte arter indikerer de aller siste års situasjon at den positive utviklingen har stoppet opp.
- Haramsøyene ligger på en kyststrekning der fugletrekket langs kysten konsentreres markant, og der mengdene av fugl i utpreget grad strupes over strandflateformasjonene (inklusive de relativt lave fjellplataene på

”hattøyene”) og over de åpne, grunne hav- og skjærgårdsområdene i kystfronten. Haramsøya ligger på tvers av dette trekket og området for vindkraftverket dekker en bredde på nesten fire kilometer og bryter kystkonturen mot åpen hav i forhold til øyene mot nordøst og mot sørvest. Dette forholdet må vurderes i nøye sammenheng med at det er gitt konsesjon for et vindkraftverk i tilgrensende gruntvannsområder mot nord, slik at de to konsesjonsgitte vindkraftverkene til sammen dekker en bredde på ca. 10 kilometer av det kysttverrsnittet som fugletrekket konsentreres gjennom.

- Som det skulle gå fram av konsekvensutredningen med underlagsrapporter og som også NVE poengterer i sin vurdering, utmerker det aktuelle kystavsnittet seg med mengder og artsutvalg av fugl gjennom hele året. Forvaltningsansvaret i forhold til både nasjonale og internasjonale verdier og forpliktelser er utpreget. Samtidig understreker NVE at det er mangelfull kunnskap om hvilke effekter et vindkraftverk har på fugl i et slikt landskap. Da kan det ikke aksepteres at konklusjonen blir å gi konsesjon for å skaffe seg mer kunnskap. Det er på nytt gitt konsesjon for vindkraftutbygging i et område som det har vært bred internasjonal enighet om er de viktigste å unngå for ikke å risikere store, negative effekter på miljøverdier, nemlig å unngå å samlokalisere vindkraftverk og områder med stor konsentrasjon og aktivitet av fugl.

Kravet for vurdering av nye konsesjonstildelinger for vindkraftverk må være at de til en hver tid bygger på den kunnskap og de erfaringer som er gjort andre steder. For vårt land må det være selvvinnlysende at erfaringene fra vindkraftverket på Smøla må legges til grunn, sammen med den nyeste, internasjonale kunnskapen. Når erfaringene fra Smøla til nå kommenteres med at de negative effektene er større enn forventet (fra hvem?), må det være nok at vi har etablert dette eksempelet som også internasjonalt framholdes som et klassisk eksempel på hvordan lokalisering av vindkraftverk ikke skal gjøres. Tildeling av konsesjon for vindkraftverk på Haramsøya og det nærliggende området for Havsul I i Sandøy kommune er et nytt eksempel på at konsesjonsmyndighetene ikke er i stand til å vurdere denne type spørsmål og fortsetter en lokalisering av vindkraftverk som på mange måter bare forsterker den feillokaliseringen for slike anlegg som ble etablert på Smøla.

I sin vurdering legger NVE på nytt stor vekt på rødlistebegrepet, bl.a. eksemplifisert med av havørna er tatt av denne lista. Når havørna i 2007 ble tatt av den nasjonale rødlista, er dette resultat av nye, faglige kriteriesett, og ikke en forvaltningsmessig endring av artens status. Den er fortsatt tungt vektet i viltkartsammenheng (jamfør DN håndbok 11-1996, men oppdatert vekttabell i 2007). Etter at den nye rødlista kom med endret metodikk er viltkartstatus blitt mye viktigere enn rødlistestatus, da vekttabellen i viltkartmetodikken sier noe om hvordan de ulike artene skal vektlegges i arealplansammenheng. Den er også fortsatt på den globale rødlista, Norge har et spesielt, internasjonalt

forvaltningsansvar for denne arten som for mange andre som kan stå i faresona ved vindkraftutbygging, bl.a. hubro som definitivt står på den nasjonale rødlista. Havørna sammen med flere andre, er blant de artene Norge har forpliktet seg til å ivareta gjennom internasjonale avtaler og konvensjoner, bl.a.

Bernkonvensjonen, Bonnkonvensjonen og biodiversitetskonvensjonen, og disse er ikke endret. Det er dette som skal være vår basis og vår forpliktelse når det gjelder forvaltning av natur. Spesielt viktig er det at dette legges til grunn ved vurdering av arealkrevende utbygginger og aktiviteter i uberørte naturområder.

Ut fra de kommentarer og vurderinger som er gitt av NVE i begrunnelsen for konsesjonsvedtaket, særlig det som imøtegår andre fagmyndigheters uttalelser og vurderinger, må det være grunn til å stille spørsmål ved konsesjonsmyndighetens kompetanse når det gjelder naturfaglige sider ved konsesjonssaken. Det eksponeres åpenbar, manglende kunnskap og oppdatering på flere viktige felt. Dette understreker det vår forening har hevdet også i tidligere saker, at ansvaret for vurdering og konklusjoner rundt disse temaene må ligge til de fagmyndigheter som skulle være selvsagte, altså miljø- og naturfagmyndighetene.

Det må være et krav at både det konsesjonsgitte vindkraftverket på Haramsøya og de øvrige konsesjonsgitte og planlagte vindkraftverkene vurderes på nytt ut fra oppdatert kunnskap, både når det gjeld naturverdier med tilhørende dyre- og fugleliv, verdiene av vår kystnatur i en helhet, og når det gjelder erfarte og forventede miljøeffekter. Kravet må være at den kunnskap og de erfaringer som nå innhentes andre steder i vårt land, blir benyttet, og det må være et like selvsagt krav at den samlede og mest oppdaterte kunnskap som også finnes internasjonalt, blir lagt til grunn for en klagebehandling.

Foreningen vil forbeholde seg muligheten til å oversende supplerende og utfyllende kommentarer senere.

For Norsk Ornitologisk Forening

Kjetil Aadne Solbakken
generalsekretær